

KESTANE YETİŞTİRİCİLİĞİ

Dünyada en kaliteli kestane çeşitlerinin ait olduğu *Castanea Sativa* (Avrupa kestaneleri) türünün anavatanı Anadolu'dur. Ülkemizde ortalama yılda 80-90 bin ton kestane üretilmekte ve 5-10 bin tonu ihraç edilerek önemli döviz girdisi sağlanmaktadır. Seleksiyon, aşı ve terbiye sistemleri ile kültüre alınabilen kestaneler bu yolla hem kısmen bodurlaştırılmakta ve erken yıllarda meyveye yatırılarak meyve verimi ve kalitesi artırılmıştır. Meyveleri önemli gelir kaynağı olduğu gibi ağaçları da mobilya sanayinde kıymetli keresteler oluşturmaktadır. Ayrıca Karadeniz bölgesi gibi bol yağışlı ve meyilli dolayısıyla erozyona müsait arazilerde kazık kök yapması nedeniyle kestane bahçeleri kurarak hem ülke ekonomisine katkı sağlayacak hem de erozyonla oluşacak toprak kayıplar da engellenmiş olacaktır.

EKOLOJİK İSTEKLERİ

SICAKLIK

Kestanenin meyvelerini olgunlaştırabilmesi için çiçek açımından hasat gününe kadar günlük sıcaklık toplamının 2000 - 2300 saat olması gerekmektedir. Kestane kış düşük sıcaklıklarında -30 dereceye

kadar dayanabilmektedir. Ancak İlkbahar geç ve Sonbahar ilk donlara karşı hassastır. Kestane yazın yüksek sıcaklıklardan ziyade, kuraklıktan etkilenirler. Kış soğuklama ihtiyaçları orta düzeydedir.

YAĞIŞ

Kestaneler yıllık yağış toplamı 600-1600 mm ve mevsimsel dağılımı düzenli olan yerlerde sulama yapılmadan yetiştiriciliği yapılabilir. Bu nedenle yağışların düzenli olması kestaneler için önemlidir. Çiçeklenme dönemi aşırı yağın yağışlar meyve tutumunu olumsuz etkiler. Ayrıca böyle mevsimlerde *Septoria Castanicola* mantarı gelişerek yaprakların dökülmesine yol açar.

TOPRAK

Kestane kazık köklü bir bitkidir. Bahçe kurulması düşünülen yerin toprağının gevşek yapılı ve derin olması gerekmektedir. Potasyumca zengin topraklar tercih edilmelidir. Toprak PH'sinin 5-6,3 civarında olması istenir. Ağır killi su geçirgenliği az olan topraklarda iyi gelişme göstermez; böyle topraklarda mürekkep hastalığına yakalanma kolaylaşır.

KESTANENİN ÇOĞALTILMASI

Kestanelerde çoğaltma daldırma, çeliklerle köklendirme yöntemleri kullanılsa da en çok uygulanan yöntem aşılamaştır. Kestanelerde en uygun aşı sürgün göz aşısı olup en uygun zaman ise haziran ayıdır. Kalem aşısı da bu ayda yapılması aşı tutma başarısını artırmaktadır. Kullanılacak aşı materyali kış dinlenme döneminde alınmalıdır.

BAHÇE KURMA

Bahçe yeri seçiminde iki noktaya dikkat edilmelidir. Bunlar toprak ve yer secimidir. Toprak geçirgen, derin ve havalanır olması gerekir. Ağır killi taban suyu olan taban arazilerde kestane yetiştiriciliği için uygun değildir. Soğğun toplandığı çukur vadiler kestane yetiştiriciliği için tehlike arz etmektedir. Denizden en az 400 m yüksekliklerde bahçeler kurulmalıdır. Dikim mesafeleri **yeni bahçe tesis ederken 7X7, 8X8 m tercih edilebilir.**

Dikim yapılacak bahçeler önceden derin sürüm yapılır ve dekara 3-5 ton olacak şekilde yanmış ahır gübresi verilir, ve fidan dikilecek yerler önceden işaretlenir. Fidan çukurları dikimden 10-15 önceden açılır. Dikimi yapılacak fidanların kök ve taç tuvaleti yapılır. Fidan çukurları 2-3 kürek yanmış ahır gübresi ve 150 -

200 g kompoze gübre üst kısım torakla karıştırılarak çukura konur ve dikim yapılır. Dikimi yapılan fidanlara can suyu verilir ve hereğe bağlanır.

KÜLTÜREL İŞLEMLER

Dikimi yapılan fidanlara ilk yıllardan itibaren bakım ve budaması iyi yapılırsa verim çağına geldiğinde ağacın kök ve taç dengesi sağlanmış olur böylece tam verim çağında alınması gereken ürün alınmış olur. Kestanelere verilecek en uygun terbiye şekli Modifiye lider (doruk dallı) terbiye sistemidir. Doruk dal, belli bir yüksekliğe ulaşınca büyümeyi kontrol amacıyla kesilebilir.

Terbiye şekli verilmiş verim çağındaki ağaçlarda ise gerekli yerlerde dal seyreltmesi yapılmalıdır.Yıllık sürgünlerde kesinlikle kısaltma yapılmaz.Çünkü meyve tomurcukları sürgünlerin ucunda oluşur.

Yaşlanmış ve verimden düşmüş ağaçlarda ise ana dallar kuvvetli budanarak yani kabaklama yapmak suretiyle yeni sürgün oluşumu teşvik edilerek gençleştirme yapılarak verim elde etmek mümkün olur.

Önemli Kestane Çeşitleri : Kestane yetiştiriciliğin de seçilecek çeşitlerde birbirini dölleyen verimli,meyvesi iri,meyve

iç zarının tohuma yapışıklılık durumu, kolay hasat edilebilmesi ve hamur yapımına uygun olması gibi özellikler dikkate alınarak çeşit secimi yapılır. Bu amaçla yetiştirilen önemli kestane çeşitleri;

1- Erkenci çeşitler :

- a)-Kara Mehmet (62304)
- b)-Hacıbiş (62305)
- c)-Firdola(62309)

2- Hamur yapımına uygun çeşitler:

- a)-Mahmutmolla (51112)
- b)-Hacıömer (52214)

3- İri çeşitler

- a)-Sarı aqlama (51111)
- b)-Osmanoğlu (51101)
- c)-Ayı tabanı (52112)

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Kestane Yetiştiriciliği

Abdulkadir KULEYİN
Ziraat Yüksek Mühendisi

No: M/11

2005